

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcov **1/ M.**, bývajúcej v B., zastúpenej J., advokátkou v B., **2/ A.**, bývajúcej v H., proti žalovanému **I.**, bývajúcemu v R., **o určenie, že odporca nemá vlastnícke právo k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde R. pod sp. zn. 5 C 101/2003, o dovolaní žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. februára 2007 sp. zn. 5 Co 56/2006

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. februára 2007 sp. zn. 5 Co 56/2006 **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd R. rozsudkom z 9. decembra 2005 č.k. 5 C 101/2003-142 určil, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľnosti – pozemok, parcelné č. X. o výmere X. m² a pozemok parcelné č. X. o výmere X. m² v katastrálnom území L. s tým, že žalobkyňa 1/ je vlastníčkou nehnuteľnosti pozemku parcelné č. X., komasačné číslo X. o výmere X. m² v katastrálnom území L. a žalobkyňa 2/ je vlastníčkou nehnuteľnosti - pozemku parcelné č. X. o výmere X. m², komasačné č. X. v katastrálnom území L.. Vyslovil, že žalobkyniam 1/, 2/ náhradu trov konania nepriznáva. V odôvodnení svojho rozhodnutia

poukazujúc na právny názor odvolacieho súdu mal za to, že právni predchodcovia žalobkýň od roku 1953 sporné nehnuteľnosti užívali, pričom v držbe neboli nikým rušené a nadobudli sporné vlastníctvo k sporným pozemkom vydržaním. Vydržacia lehota začala plynúť v roku 1953 a skončila v roku 1963, vtedy sa stali žalobkyne vlastníčkami vyššie uvedených nehnuteľností. Dobromyseľnosť žalobkyne, resp. ich právnych predchodcov je daná tým, že každá užívala svoj podiel na nehnuteľnostiach po dohode s otcom žalovaného A., keď z takto vydelených pozemkov platili dane a cítili sa byť vlastníčkami sporných nehnuteľností.

Na základe podaného odvolania zo strany žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. februára 2007 č.k. 5 Co 56/2006-172 rozsudok prvostupňového súdu zmenil a žalobu žalobkýň v celom rozsahu zamietol. Žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že návrh právnej zástupkyne žalobkýň na prístupenie do konania ďalšieho žalovaného menom A., nar. X., zamietol. Vzhľadom na nepripustenie prístúpenia ďalšieho žalovaného do konania zostal účastníkom konania pôvodný žalovaný I., nar. X., ktorý vzhľadom na uzavretú kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam zo dňa 1.2.2007 zavkladovanú pod číslom V. a listu vlastníctva č. X. vydaného Správou katastra v R. dňa 14.2.2007 už nie je vlastníkom sporných nehnuteľností. Nie je v spore pasívne legitimovaným účastníkom konania, čo bol dôvod prečo bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa a žaloba zamietnutá.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa 1/, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f/ a § 238 ods. 1 O.s.p. Namietala, že odvolací súd porušil ustanovenie § 5 ods. 1 O.s.p. podľa ktorého súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v Občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia túto povinnosť nemajú iba v prípadoch ak je účastník zastúpený advokátom. J., ktorá v konaní zastupovala žalobkyňu 1/ nie je ani nebola advokátka a zastupovala žalobkyne iba ako zástupca podľa § 24 O.s.p. a teda súd nebol zbavený poučovacej povinnosti. Pokiaľ je jej známe súd presvedčal žalobkyne iba o tom, aby návrh zobrali späť. Je presvedčená, že súd mal žalobkyne poučiť o tom, že podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je možné navrhnúť, aby do konania vstúpil namiesto doterajšieho účastníka ten, na koho boli práva prevedené alebo na koho prešli, nakoľko ide o právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinnosti o ktorých sa koná. Kúpna zmluva bola predložená až na pojednávaní a žalobkyne mali možnosť zvážiť ďalší procesný postup. Súd týmto svojim postupom porušil taktiež

ustanovenie § 2 O.s.p. ako aj § 3 O.s.p., ktoré pojednáva o tom, že každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. Z pohľadu ustanovení O.s.p. mal súd na základe návrhu žalobkyň uznesením pripustiť, aby do konania namiesto doterajšieho žalovaného I., nar. X., vstúpil A., nar. X., keďže konajúci súd tak neurobil, bola žalobkyniam odňatá možnosť konať pred súdom. Žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne 1/ navrhol podané dovolanie zamietnuť z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 241 ods. 1 O.s.p), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na taký návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným

súdom, či súdom nesprávne obsadeným). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 ale nastáva až vtedy ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobkyňou 1/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobkyne 1/, že v prejednávanej veci jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalobkyňa 1/ v podanom dovolaní namietala porušenie ustanovení § 2, 3 a 5 ods. 1 O.s.p. (tzv. poučovaciu povinnosť súdu) s tým, že súd mal žalobkyne poučiť o tom, že podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je možné navrhnúť, aby do konania vstúpil namiesto doterajšieho účastníka ten, na koho boli práva prevedené alebo na koho prešli, prípadne mal odvolací súd pojednávanie odročiť a keďže konajúci súd tak neurobil, žalobkyniam odňal možnosť konať pred súdom. K námietkam žalobkyne 1/ je potrebné uviesť, že v Občianskom súdnom konaní sú účastníkmi konania navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný), alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O.s.p.) a v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu aj tí o právach a povinnostiach ktorých sa má konať (§ 94 ods. 1 O.s.p.). V sporovom konaní je účastníkom konania ten, kto podal návrh na začatie konania na súde, t.j. žalobca a ten koho žalobca označil v žalobe za žalovaného (§ 79 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ žalobca nesprávne určí okruh účastníkov na strane žalovanej, súd nemá v zmysle § 5 O.s.p. povinnosť žalobcu o tomto nedostatku poučiť, keďže nejde o poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov, ale by išlo o poučenie hmotnoprávne. Poučenie žalobcu o tom, koho by podľa hmotného práva mal žalovať totiž presahuje poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a je v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania. Je bezvýznamné, že podľa hmotného práva by právo malo byť uplatnené proti niekomu inému, než proti označenému žalovanému. V tomto prípade ide totiž už o otázku tzv. vecnej legitímácie (aktívnej, ak sa týka žalobcu, pasívnej, ak sa týka žalovaného), ktorá je predmetom dokazovania a ktorej nedostatok je dôvodom pre

zamietnutie žaloby. Na základe uvedeného potom dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté žalobkyňou 1/ vytýkanou vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v Občianskom súdnom konaní. Dovolateľka namietala, že odvolací súd napriek návrhu žalobkyní uznesením pripustiť, aby do konania namiesto doterajšieho odporcu I., nar. X., bytom I., vstúpil A., nar. X., bytom H., takúto zmenu na strane žalovaného nepripustil. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 15.2.2007 je zrejmé, že na tomto pojednávaní bola oboznámená kúpna zmluva uzavretá medzi Ing. A. (odporcom v predmetnej veci) a A. (právnym predchodcom terajšieho žalovaného), ktorou došlo k spätnej kúpnej zmluve, na základe ktorej opätovne sa stal vlastníkom sporných nehnuteľností A.. Vklad predmetnej zmluvy bol povolený 12.2.2007 pod V. Správnou katastra v R.. Zástupkyňa žalobkyne 1/ na tomto pojednávaní navrhla pripustiť do konania ďalšieho žalovaného menom A., nar. X., bytom H.. Takýto návrh bol uznesením zamietnutý. Žalobkyňa 1/ trvala na tom, aby sa vo veci konalo (s terajším žalovaným) a žiadala, aby rozsudok súdu prvého stupňa bol potvrdený. Z obsahu predmetnej zápisnice je teda zrejmé, že tvrdenia žalobkyne 1/ v dovolaní sa nezakladajú na pravde a konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Dovolateľka nenamietala, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Pretože nebolo zistené, že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne 1/ podľa § 243b ods. 1 časť vety pod bodkočiarkou O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa 1/ úspešná a preto právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s §224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahraďiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: